

'Tiyatroda kendi hikayelerimize dönme vakti gelmiştir'

USAP Başkanı Doç. Dr. Aydemir: "On yıllardır tiyatromuz, 'evrensellik' adı altında Batı'nın değerlerini yüceltip duruyor"

Yayın Tarihi : 11 Ocak 2019 Cuma (oluşturma : 2/23/2019)

Uluslararası Sanat Platformu Derneği (USAP) Başkanı ve A.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne Sanatları Bölümü Dramatik Yazarlık Ana Sanat Dalı Başkanı Doç. Dr. Bünyamin Aydemir, "Kültürel ve sanatsal sığılaşmanın ve kendimize yabancılaşmanın alabildiğine arttığı ülkemizde, artık kendi hikayelerimize, kendi değerlerimize, kendi yaşamsal ve tarihsel kodlarımıza dönmenin vakti gelmiştir." dedi.

Böyle bir meselenin ideolojik fanatizme kurban edilmemesi gerektiğini ifade eden Aydemir, şöyle konuştu: "Kültürel ve sanatsal sığılaşmanın ve kendimize yabancılaşmanın alabildiğine arttığı ülkemizde, artık kendi hikayelerimize, kendi değerlerimize, kendi yaşamsal ve tarihsel kodlarımıza dönmenin vakti gelmiştir. Durum gerçekten de ciddidir. Mesele neredeyse bir beka ve varlık sorunu haline gelmiştir. Ne yazık ki sanat ve tiyatro camiamızda kimliksizliği dert edinen kişi ve kurum sayısı oldukça az. On yıllardır tiyatromuz 'evrensellik' adı altında Batı'nın değerlerini yüceltip duruyor. Bizlere sürekli olarak 'evrensellik budur' diye Batı'nın değerleri dayatılıyor. Batı'nın her şeyi evrensel oluyor da bizim değerlerimiz taşralılığı ifade ediyor."

Aydemir, bu kompleksli ve hastalıklı bakış açısının, sanat camiasının hemen her yerine sirayet ettiğini belirterek, milli olana karşı duyulan antipatinin, camianın her kesimine sinmiş durumda olduğunu dile getirdi.

Batı'dan olanı benimseme ve ululaştırma, yerli olanı ise küçümseme ve yerme yaklaşımının çok güçlü bir statüko tarafından muhafaza edildiğini anlatan Aydemir, "İdeolojik fanatizm had safhada. Anında taşralı olmakla hatta faşist olmakla suçlanabilir, yerilebilirsiniz. Milli ve yerli olana karşı gösterilen mahalle baskısı itibarınızı bir anda yerle bir edebilir. Psikolojik baskı karşısında kendinizi bir böcek gibi dahi hissedebilirsiniz. Bunlar vardır, gerçektir, vakadır. Peki ama neden? Bu anlamsız, yararsız klikleşmenin kime, ne faydası var?" ifadelerini kullandı.

Evrenselliğin, sanatın nihai amacı olduğunu ve çok büyük bir değer ifade ettiğini aktaran Aydemir, bu durumun milli ve yerli olana sırt dönmeyi gerektirmediğini belirtti.

Tarih boyunca tüm ülkelerin kendi milli sanatlarına büyük önem ve özen gösterip geleceklerini inşa ederken sanatlarını bu doğrultuda bir araç olarak kullandığına işaret eden Aydemir, "Bizler neden tüm ülkeler gibi bunu yapmıyoruz? Neden, bizlere doğrudan ya da dolaylı olarak empoze edilmiş olana kucak açıyoruz? Bunun adı tam anlamıyla müstemleke psikolojisidir. Ve şurası kesindir ki salt

evrenselliğin dayatılması bir kimliksizleştirme projesidir." değerlendirmesinde bulundu.

Aydemir, edebiyat ve tiyatro tarihinin en büyük yazarlarının hepsinin öncelikle kendi değerlerinin sözcülüğünü yaptığına dikkati çekerek, şunları söyledi: "Aiskilos'un, Sofokles'in, Övripides'in, Aristofanes'in oyunlarından Antik Yunan'ın efsanelerini, hikayelerini çıkarırsanız, ortada hiçbir şey kalmaz. Bizler Seneca'nın oyunlarını okuduğumuzda Roma'nın mantığına, felsefesine, ahlakına doğrudan tanıklık ederiz. Shakespeare demek, İngiltere demek değil midir? İngiliz başbakanına, 'Hindistan'ın topraklarını mı tercih ederdiniz, Shakespeare'i mi?' sorusuna, 'tabii ki Shakespeare' diye cevap verdirten şey nedir acaba? Moilere olmasaydı, klasik Fransız tiyatrosu olur muydu? Ya da Corneille ve Racine'i Fransız tiyatrosundan ayıklasak Fransız klasisizminden ne derece bahsedebilirdik?"

"Şimdi, tüm bu büyük yazarları yerli ve milli oldukları için taşralı ya da faşist olarak nasıl niteleyebilirsiniz? Bu sanatçıları nasıl ötekileştirirsiniz? Bu mümkün mü?" diyen Aydemir, tarihin tüm büyük yazar ve sanatçılarının, kendi tarih, değer, duygu, düşünce, duyuş ve hissedişlerini anlattığına dikkati çekti.

Aydemir, şu değerlendirmelerde bulundu: "Hepsi kendi özünden, kültüründen, tarihinden ve yaşamsal kodlarından beslenmiş, sahici, samimi ve kimlikli üretimlerde bulunmuşlardır. Bunu bizde de gerçekleştiren yazar ve sanatçılar vardır elbette. Ama yeterli mi, hayır. Bugün güçlü bir Anadolu aydınlanmasına ihtiyaç vardır. Sanatta ve kültürde egemenliğimizin yolu buradan geçer. Evrenselliğimiz ise ancak ve ancak egemenliğimizi inşa ve kanıksamakla mümkün olur."

Bu dökümanı orjinal adreste göster

'Tiyatroda kendi hikayelerimize dönme vakti gelmiştir'